

Bülent Ecevit Üniversitesi'nin Zonguldak'a Etkileri ve Kentin Üniversite Algısı

The Influence of Bülent Ecevit University on Zonguldak and the City's Perception of University

Hasan SANKIR, Ayça DEMİR GÜRDAL

ÖZ

Üniversiteler buldukları kentlere sayısız katkı sunar. Bir üniversite bulunduğu kent için insan kaynakları, bilgi, eğitim, iş ve sosyal hizmetler konusunda önemli bir kaynaktır. Bu katkının karşılıklı artabilmesi için üniversitelerin buldukları kentlerde algılanma düzeyleri ve biçimlerinin geliştirilmesi, kent ile üniversite arasında hangi alanlarda işbirliklerinin geliştirilebileceğinin belirlenmesi ve ortak çalışmalardan bilgi transferi yapılabilmesi önemlidir. Üniversite-kent etkileşiminde temel amaç, bir üniversitenin kentte fiziksel ve sosyal olarak oluşturduğu etki alanlarının ortaya çıkartılması ve üniversitenin kurumsal olarak toplumda algılanma biçimlerinin tespit edilmesidir. Üniversitenin kente ekonomik ve sosyo-kültürel katkılarının neler olduğunun ve bunların nasıl geliştirilebileceğinin değerlendirilmesinde; üniversitenin kentin kalkınmasına yönelik hedeflerinin, bunlara yönelik faaliyetlerinin ve bu yönde tüm sonuçların değerlendirilmesi gerekir. Bu anlamda araştırmanın iki temel hedefi bulunmaktadır. Bu hedefler; öncelikle geleceğe yönelik stratejilerinde Bülent Ecevit Üniversitesi'ne kentle bütünleşme açısından gereken temel verileri sağlamak; ikinci olarak da kent- üniversite ilişkilerini inceleyen bir çalışma olarak sosyal bilimler literatürüne katkıda bulunmaktır. Zonguldak'ta yapılmış ilk çalışma olması bakımından da araştırma literatür için önemli bir katkıdır. Araştırmanın evreni Zonguldak merkez ilçe mahalleleri olarak belirlenmiştir. Örneklem alanı ise, Merkez, Kilimli, Kozlu, İncir Harmanı, Üzülmöz olarak sınırlanmıştır. Araştırmanın bu mahalleler ile sınırlı tutulmasındaki temel neden, öğrencilerin buralarda yoğun olarak ikamet etmeleri ve üniversitenin bu mahallelerde kampüslerinin bulunmasıdır. Bu çalışma, açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan bir anket içermektedir.

Anahtar Sözcükler: Sosyoloji, Kent-üniversite ilişkisi, Zonguldak, Bülent Ecevit Üniversitesi

ABSTRACT

A university offers numerous contributions to the city where it is located. The contributions are basically in the areas of human resources, information, education, employment and social services. In order to increase the impact of these contributions, it is vital to determine how and in what ways the universities are perceived by the inhabitants of the cities; to determine possible areas of cooperation between the city and the university; and to make information transfers from joint research studies. The main objectives of the university-city interaction is to uncover the areas of influence which a university creates physically and socially within the city and to demonstrate how a university is perceived by the society as an institution. While evaluating the economic and socio-cultural contributions of the university to the city and the ways of improving these contributions; targets of the university towards the development of the city; its activities related to these targets and all the necessary consequences should be taken into consideration. Within this framework, this study has two goals: firstly, it aims to provide basic data necessary for Bülent Ecevit University's future strategies of integration with the city and secondly, it aims to contribute to the social science literature as a study that examines the city-university relations. Moreover, this research study is an important contribution to the literature as it is the first study conducted in Zonguldak within this field. Neighborhoods of Zonguldak central districts were determined as research population. Sampling area was limited to Merkez (Centre), Kilimli, Kozlu, İncir Harmanı, and Üzülmöz districts. The main reasons of this limitation are that these districts are densely populated with students and that these neighborhoods host campuses of the university. This study includes a questionnaire consisting of open and closed-ended questions.

Keywords: Sociology, City-university relations, Zonguldak, Bülent Ecevit University

Hasan SANKIR (✉)

Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Zonguldak, Türkiye
Bülent Ecevit University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Sociology, Zonguldak, Turkey
hsankir@gmail.com

Ayça DEMİR GÜRDAL

Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Zonguldak, Türkiye
Bülent Ecevit University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Sociology, Zonguldak, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 16.04.2014

Kabul Tarihi/Accepted : 25.07.2014

GİRİŞ

Küresel bilgi ağları bilgi üretiminin, bilgi akışının ve bilginin kurumsallaşma mekanlarının uluslar arası etkileşim biçimlerinde inşa edilmesini olanaklı kılmaktadır. Zaman-mekan sıkışması, global köy söylemleri; küresel ağlarda yer alan, inşa edilen ve dolaşıma giren her olgunun, materyalin, sembolün, anlamlandırma biçimlerinin ve temel toplumsal-kurumsal pratiklerin uluslar arası ölçekte değerlendirilmesi ve anlam kazanması yönünde gereklilikler sunmaktadır. Yükseköğretim kurumu olarak bilgi üreten ve bilgiyi kurumsallaştıran üniversiteler de söz konusu küresel etkileşim ve ilişki ağlarında yer almakta, küresel ekonominin taleplerine cevap verebilme düzeylerine göre üniversiteler arası sıralamalarda değer kazanmaktadır. “Teknolojik ilerleme ve küreselleşme, yükseköğretim alanında küresel bir piyasa yaratmış bulunuyor” (Giddens, 2008:782). Küresel piyasanın getirdiği rekabet ortamı, üniversitelerin geleneksel rollerinin sorgulandığı bir düzlemde e-üniversite ya da ‘kent-siz üniversite’ (city-less university) (Brockliss, 2000) gibi bilgi teknolojileri temelinde gelişen yeni eğitim ortamlarının oluşumuna kaynaklık etmektedir.

Küresel eğitim piyasası, üniversitelerin kendi varoluş dinamiklerini ve koşullarını bilim, teknoloji ve yenilik yaratma kavramları üzerinden sorgulayarak inşa etmelerini zorunlu kılmaktadır. ‘Küreselleşme ve bilgi ekonomileri’ (OECD 2007) arasındaki ilişki, üniversitelerin sadece eğitim kurumu bünyesinde işlevde bulunan kendi içine kapalı yalıtılmış mekanlar olmak yerine buldukları kent, bölge ve ülke kalkınmasında yaratıcı ve üretici roller oynayan açık kurumlar olarak tanımlanması yönünde etkide bulunmaktadır. “Bölgesel düzeyde yenilik yaratma eylemi esas olarak ekonomik gelişme motivlidir” (OECD 2008). Bu yönüyle üniversitelerin bölgesel ekonomik gelişmeyi destekleyici rolleri vurgulanmakta (Goldstein & Renault, 2004; Rutten & Boekema, 2009; Goldstein, 2010), öğretimin yanı sıra buldukları kentin ve bölgenin ihtiyaçlarına karşılık verecek biçimde araştırma yapan kurumlar olarak rol oynamaları (Hall, 1997; Brockliss, 2000) üzerinde önemle durulmaktadır.

Bilgi-tabanlı ve araştırma odaklı üniversitelerin, bölgesel ekonomilerin gelişmesindeki ve ilerlemesindeki olumlu etkileri (Goldstein & Drucker, 2006; Drucker & Goldstein, 2007) üniversite, kent ve bölge arasındaki karşılıklı ilişkiler temelinde çeşitli kavramlar ışığında tartışılmaktadır. “Network” Kentler’, ‘Girişimci Üniversite’ ve ‘Yaratıcı Üniversiteler ve Yaratıcı Kent-Bölgeleri’ kavramları, üniversiteleri çevreleyen kentleri, üniversite ve kentleri çevreleyen bölgeleri ve bölgeleri çevreleyen daha geniş ulusal ve küresel etkilerin üniversitelerin buldukları mekânlara yapabilecekleri çok yönlü katkıları dile getirmektedir.

“Network” Kentler’ kavramı (Batten, 1995) araştırma ve eğitim gibi bilgi-temelli etkinliklere verilen önceliği tanımlamaktadır. Bilgi üretim sürecinin gerek küresel ağlarda gerekse kentlerde sadece üniversitelerle sınırlı kalmaması, bilgi üretim sürecinde çoklu aktörler arası işbirliğini ve etkileşimini gerektirmektedir. “Network” Kentler, iki ya da daha fazla kent arasındaki karşılıklı bilgi alışverişini ve yaratıcılığı sağlayan bir sinerjiye dayanmaktadır (a.e.). Üniversitelerin, buldukları kentten daha geniş

ölçeklere eklenmeleri, teknoloji ve bilgi temelli araştırmalar yapan yükseköğretim kurum kimlikleri ile söz konusu sinerji yaratımının baş aktörü statüsünde olma dereceleri ile yakından ilişkilidir.

Son yıllarda üniversitelerin bilgi, teknoloji, araştırma, yenilik ve bölgesel ekonomik kalkınma kavramları çerçevesinde tartışılan özellikleri ile ilgili olarak ‘girişimci dönüş’ (“entrepreneurial turn”) kavramından söz edilmektedir (Goldstein, 2010: 84). Üniversitelerin girişimci olması gerekliliğine işaret eden kavram, üniversitelerin; üniversite-tabanlı araştırmalardan kaynaklanan teknolojinin ticarileşmesinde ve gelişmesinde aktif katılımlarına vurguda bulunmaktadır. Teknoloji aktarım büroları, yeniliklerle ilgili açıklamaların çokça olması, patentler ve lisanslar, üniversitelerin görev tanımlarındaki, hizmet süresi ve terfi kriterlerindeki değişiklikler gibi kimi göstergeler üniversitelerin girişimci niteliklerini tanımlamaktadır.

Yaratıcı üniversiteler ve yaratıcı kent-bölgeleri tartışmaları esas olarak 2007 yılında Avrupa Üniversiteler Birliği tarafından başlatılan ‘Yüksek Eğitimde Yaratıcılık’ adlı projeye dayanmaktadır. Yaratıcı üniversitelerin beş temel özelliği bulunmaktadır: ‘Yaratıcı yetenekler ve liderlik’, ‘yaratıcı takım çalışması’, ‘yaratıcı ilişkiler ve yönetim’, ‘yaratıcı pratik toplulukları’ ve ‘yaratıcı kent-bölgeleri’ (Powell, 2007:324). Kent-bölgeleri, yaratıcı bir takım çalışması mantığı çerçevesinde eylemde bulunan vatandaşları ve organizasyonları güçlendiren politikaların, yönetim yapılarının ve uygulama süreçlerinin geliştirilmesinin yaratıcı lideri konumundadır. Söz konusu liderliğin yerine getirilmesinde bilgi pratiklerinin üreticisi konumundaki yerel üniversiteler ile işbirliği ve gelecek yönelimli projelerin oluşturulması esastır.

Tüm bu kavramlar ve temel tartışma noktaları, üniversitelerin buldukları kent, bölge ve ülke ekonomisinde ve kalkınma hedeflerinde belirginleşen ve ihtiyaç duyulan bilgi ve araştırma temelli rollerine yönelik vurguyu dile getirmektedir. Bu yönüyle üniversiteler bölgesel, entelektüel, siyasi ve sosyal ortamların yanı sıra uluslararası ağlar, fikirler ve aktörlerle de etkileşim içinde olmalarına bağlı olarak güçlü yanlarını ortaya koymaktadırlar (Taşçı, Gökbalp, Genç Kumtepe, Kumtepe, Toprak, Tosunoğlu, & Sürmeli, 2008).

Üniversite-kent ilişkisi; üniversite ve kentlerin karşılıklı olarak birbirlerine yaptıkları olumlu ve güçlendirici sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi yöndeki bilgi aktarımını ve işbirliğini içermektedir. Üniversitelerin buldukları kent yapısına tek taraflı bilgi aktarımı ve proje üretme deneyimleri yerine kentin ihtiyaçları ile kentin kültürel, ekonomik ve sosyal varlıklarını dikkate alarak kent ve bölge kalkınması ve gelişimine yönelik bilgi ve teknoloji tabanlı araştırmalarla katkı sunması beklenmektedir. Modern kentler “belli bir tarihselliğe ve coğrafyaya göre şekillenmiş kurumları, üretim ve yeneden üretime dayalı sosyal ilişkileri, yönetsel icraatları, farklı iletişim formları, medya vb. arasındaki etkileşimle oluşmuş mekansallığı içermektedir” (Bocock & Thompson, 1992). Bu yönüyle kent dokusundaki her bir öge üniversite(ler) açısından önemli birer veri kaynağı durumundadır. Verilerin üniversiteler tarafından etkin çıktılar-ürünler halinde inşa edilmesinin, kent ve bölge üzerindeki etkileri çok yönlüdür. ‘Üniversite çıktıkları-ürünleri’ ve ‘bölgesel gelişme etkileri’ arasındaki ilişki (Goldstein & Renault, 2004)

kent-üniversite arası ilişkiyi anlamlandırmada teorik ve pratik bir çerçeve sunmaktadır. Bilgi ve insan sermayesinin yaratımı, teknik bilgi aktarımı, teknolojik yenilik, sermaye yatırımı, liderlik sağlama, bilgi altyapısı ve bölgesel ortam; üniversite çıktılarıdır. Çıktıların her biri kent ve bölge kalkınmasında birden fazla etkide bulunmaktadır. Üretkenlik edinimi, iş yenilikleri, yeni iş alanlarının oluşumu, sürdürülebilir gelişmede bölgesel kapasitenin artması, bölgesel yaratıcılık temel etkilidir (a.e.: 735). Bu etkilerin kent bağlamındaki daha özelleştirilmiş biçimleri; hayat boyu eğitim hizmetleri, toplumun sağlık ve refah düzeylerini arttıran süreçlere katılım, kişisel gelişim ve yeni becerilerin kazanılması, kent sorunlarına yönelik çözüm üretimi, üniversite içinde sağlanan iş olanakları, üniversite çevresinde yeni iş alanlarının oluşumu, kent gelişimi ve kalkınmasındaki aktörlerle ortak projeler yapılması, kente özgü kültürel yapının gelişimi, öğrenci ve öğretim üyeleriyle kentin kültürel hayatının hareketlenmesi gibi pek çok yönde görülmektedir (Taşçı et al.,2008).

Kent ve üniversite arası yaratıcı ilişkilerin geliştirilmesinde kent ve üniversite yönetimlerinin, kent ekonomisi, kent siyaseti ve kentin sosyo-kültürel yapısında etkili kentsel-yerel aktörlerin, kente yönelik karar alma mekanizmalarında bulunan etkili dinamiklerin etkisi büyüktür. Bununla birlikte kentte yaşayanların, kent ve üniversite yönetimlerinden bağımsız kişiler olarak üniversiteye yönelik düşünceleri, üniversite ve kent ilişkisinde dikkate alınması gereken önemli veri alanlarından birisidir. Üniversite ve kent arası ilişki ağlarının iktidar etme güçlerini elinde bulunduranlar üzerinde inşa edilmesi, iktidar etme gücünden yoksun kitlelerin taleplerinin ve önerilerinin göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Kent mekanında yaşayan kişilerin üniversiteye yönelik bakış açıları, öncelikle üniversitenin kendi yeterliliklerini sorgulamasında, sonrasında ise kente geri bildirim vermesinde ihmal edilmemesi gereken algılama ve düşünme biçimlerini sunmaktadır.

Üniversite, kent ve bölge arası ilişkileri konu alan çalışmalar yurt dışındaki görünümün aksine Türkiye’de oldukça azdır. Bununla birlikte Taşçı ve ark.’nın (2008), “Anadolu Üniversitesi’nin Eskişehir’e Etkileri ve Şehrin Üniversiteyi Algılayışı” başlıklı çalışmaları, Kaşlı ve Serel’in (2008), “Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma” başlıklı çalışmaları, Bilir’in (2011), “Çanakkale Kent Halkının Üniversite (ÇOMÜ) Algısı” çalışması ile Sağır ve İnci’nin (2013), “Karabük’te Üniversite Algısı: Karabük Üniversitesi Örneği” başlıklı çalışmaları, kent-üniversite arası ilişkiyi çeşitli boyutlarda görebilmeyi olanaklı kılan dört önemli çalışmadır.

Bu çalışmanın amacı ise; Zonguldak halkının, 2012 yılında kuruluşunun 20. yılını kutlamış olan Bülent Ecevit Üniversitesi (BEÜ)’ni algılayış ve değerlendirilme biçimlerinin ortaya konularak Üniversite’nin Zonguldak’a yönelik olası etkilerinin belirlenmesidir. Bununla birlikte çalışmanın iki alt hedefi bulunmaktadır: İlki; Bülent Ecevit Üniversitesi’nin geleceğe yönelik stratejilerinde kullanılmak üzere, üniversiteyle kentin bütünleşmesi açısından gereken bilimsel bilgi ve verileri sağlamak, ikincisi ise; Zonguldak kenti ile üniversite ilişkisini inceleyen ilk ve tek çalışma olması dolayısıyla sosyal bilimler literatürüne katkıda bulunmaktadır.

Bülent Ecevit Üniversitesi’nin Tarihçesi

Bülent Ecevit Üniversitesi’nin tarihçesi 1924 yılında kurulan Maden Mühendislik Mektebi’ne dayanmaktadır. Bu kurum 2809 Sayılı Kanunla Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü’ne bağlanarak Zonguldak Mühendislik Fakültesi adını almıştır ve 11.07.1992 tarih 21281 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 3837 Sayılı Kanunun 9. Ek Maddesi ile Zonguldak Karaelmas Üniversitesi kurulmuştur. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi’nin ismi 11.04.2012 tarih 28261 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 6287 sayılı Kanunun 18. maddesi uyarınca “Bülent Ecevit Üniversitesi” olarak değiştirilmiştir. 2014 yılı itibariyle Bülent Ecevit Üniversitesi’ne bağlı 11 Fakülte, 3 Enstitü, 3 Yüksekokul, 7 Meslek Yüksekokulu ve 20 Araştırma Merkezi bulunmaktadır. Bu birimler, Bülent Ecevit Üniversitesi’nin 11 yerleşkesine yayılmış olarak hizmet vermektedirler.

YÖNTEM

Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimleyici araştırma yönteminde çevredeki olayların özelliklerinin ve sıklık derecelerinin ortaya konmasıyla mevcut durum araştırılmaktadır. Bu anlamda evreni yansıtan durum saptamaları yapılarak araştırmaya konu olan probleme ilişkin değişkenler ve değişkenler arası ilişkilerin açığa kavuşturulması amaçlanır (Gökçe, 1992: 65). Bu amaçla araştırma tekniği olarak anket tekniği kullanılmıştır.

Anket çalışması iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, sosyo-ekonomik, kültürel ve demografik soruları içermektedir. İkinci bölümde ise; katılımcıların üniversite algıları önermeler temelindeki toplumsal değişim dinamikleri açısından ‘Ekonomik, Demografik, Sosyo/Kültürel, Normların Transformasyonu, Bilimsel Etkinlikler/Teknoloji /Sağlık ve Çevresel Değişimler’ gibi altı farklı açıdan) ele alınıp değerlendirilmiştir.

Anket çalışması beş açık uçlu, 25 kapalı uçlu olmak üzere 28 sorudan oluşmaktadır. 28. soru 5’li Likert ölçeğinin kullanıldığı (kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum) 50 önermeden oluşmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde ankette yer alan toplam soru sayısı 77’ye ulaşmaktadır. Anket çalışması, daha önce yapılan benzer çalışmalar incelenerek hazırlanmıştır (Taşçı et al., 2008; 2011; Bilir, 2011; Sağır & İnci, 2013).

Tesadüfi örneklem yoluyla üniversite kampüslerinin çevresinde yer alan bölge ve mahalleler temelinde, 800 kişiyi içeren bir örneklem oluşturulmuştur. Anket çalışmaları Zonguldak Merkez ilçesinde 01-31 Temmuz 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın hedefleri doğrultusunda anket çalışmasından elde edilen verilere yüzde dağılımları uygulanmıştır. Bununla birlikte cinsiyet, eğitim, gelir gibi sosyo-ekonomik ve sosyo-demografik kimi parametreler doğrultusunda Ki-kare analiz yöntemi kullanılmıştır. Ki-kare analiz yöntemi ilişkilerin saptanması ve değişkenler arasındaki farklılıkların belirlenmesinde kullanılan bir istatistik tekniğidir. Bu analiz yöntemi gözlenen değerlerle beklenen frekans değerlerinin arasındaki ortak dağılımın tutarlılık düzeyini gösterir (Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2011: 300).

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan bireylerin %37,6'sı kadın, geri kalan %62,4'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların yaşa göre dağılımına bakıldığında %35,1'inin (20-29), %24,5'inin (30-39), %19,9'unun (40-49), geri kalan %20,5'inin ise (50+) yaş grubundan oluştuğu görülmektedir. Örneklem grubuna 20 yaş altı bireyler dahil edilmediğinden dolayı katılımcıların yarısından fazlasını gençler ve orta yaş grubunun oluşturduğu görülmektedir. Katılımcıların %13,3'ü ilkokul, %14,7'si ortaokul, %36,3'ü lise, %33,3'ü ise üniversite mezunudur. Bu açıdan katılımcıların yaklaşık %70 gibi önemli bir kısmının lise, üniversite ve lisanüstü programlarından mezun olanlardan oluştuğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların mesleklere göre dağılımına bakıldığında ilk sırada %21,3 ile esnaf, ikinci sırada %13,4 ile öğrenci, üçüncü sırada %12,0 ile serbest meslek, hemen ardından %9 ile emeklilerin yer aldığı görülmektedir. Bu sırayı diğer meslekler takip etmektedir. Meslek kategorilerinin belirlenmesi katılımcıların açık uçlu olarak hazırlanan meslek sorusuna verdikleri cevapların genellenmesiyle elde edilmiştir. Gelir durumu açısından bakıldığında ise çalışmaya katılanların yaklaşık %60'ının (500-2500TL) arası gelire sahip olmaları dolayısıyla alt ve orta gelir grubunda yer aldıkları görülmektedir.

Toplumsal Değişim Dinamikleri Açısından Algı Değerlendirmesi

Sosyal değişim dinamikleri bağlamında BEÜ'nün kente katkıları ve kentin üniversiteyi algılayış tarzının ortaya konması adına katılımcılara bu bölümde bir dizi önerme sunulmuş ve bu önermeleri destekleyip desteklemedikleri sorulmuştur. Aşağıda söz konusu bulgulardan bir kısmı yer almaktadır:

Ekonomik Açıdan Algı Değerlendirmesi

Katılımcılar, üniversitenin Zonguldak'ın ekonomik yaşamını olumlu etkilediğini (%85,5), üniversite sayesinde Zonguldak'ta yeni iş yerleri (kafeler, restoranlar, öğrenci pansiyonları vb.) ve yeni meslek alanlarının ortaya çıktığını (%86,6) belirterek üniversitenin kentin ekonomik gelişimini olumlu yönde etkilediğini düşünmektedirler. Kentte üniversite eksenli yeni iş alanlarının yaratılması kentteki işsizlik olgusu üzerinde de olumlu bir işle sahiptir. Katılımcıların yarısından fazlası üniversitenin, işsizliğin azalmasına katkıda bulunduğunu (%56) düşünmektedirler. Üniversitenin kentin ekonomik yaşamını olumlu biçimde etkilediği sonucu, Taşçı ve ark.'nın çalışmaları (2008; 2011) tarafından da desteklenmektedir. Bununla birlikte katılımcılar üniversitenin kiralının (%83) ve genel olarak fiyatların artmasına neden olduğunu (%68) belirtmektedirler. Zonguldak halkının büyük bir kısmının üniversitenin kentin ekonomik gelişimini olumlu yönde etkilediğini kabul etmekle birlikte fiyatların genel olarak artışına neden olduğunu da düşündüğü görülmektedir. Kaşlı ve Serel'in (2008), üniversite öğrencilerinin tüketim harcamaları ile kentin ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamına yönelik katkıları da benzer sonuçları sunmaktadır.

Demografik Açıdan Algı Değerlendirmesi

Katılımcılar üniversitenin Zonguldak'ın nüfusunu arttırdığını (%85,7) belirtmekte ve üniversiteye gelen öğrenci sayısının artmasına (%87,5) olumlu baktıklarını dile getirmektedirler.

Sosyo-Kültürel/Sanatsal ve Serbest Zaman Etkinlikleri Açısından Algı Değerlendirmesi

Katılımcılar üniversitenin kültürel ve sosyal etkinlikleri sayesinde halkın sosyal yaşamına katkıda bulunduğunu (%77,1) belirtmektedirler. Üniversitenin çeşitli kulüplerinin çalışmaları, Güzel Sanatlar Fakültesi ve Konservatuvarın yıl içerisindeki etkinlikleri, üniversiteye çağrılan konuklar, spor müsabakaları ve bahar şenliği, konserler gibi etkinlikler göz önüne alındığında üniversitenin kentin sosyal ve kültürel dokusuna önemli katkıları olduğu açıktır. Bu anlamda değerlendirildiğinde katılımcıların da bu yönde görüş bildirerek, önemli bir kısmının üniversitenin sosyal ve kültürel etkinlikleri sayesinde Zonguldak halkının sosyal yaşamına katkıda bulunduğu düşüncesinde birleştikleri anlaşılmaktadır. Bu arada katılımcılar (%89,4) üniversitenin daha fazla etkinlik düzenlemesini beklemektedirler. Zonguldak'ın sosyal ve kültürel büyük kentlere oranla imkânları sınırlı bir kent olduğu düşünüldüğünde ve üniversitenin bu anlamda gerçekleştirdiği etkinliklerle kentin sosyal, kültürel ve eğlence hayatına önemli katkılar sunması dolayısıyla katılımcıların büyük bir kısmının bu çalışmaların ve etkinliklerin daha da arttırılmasını istedikleri açıkça görülmektedir. Katılımcılar üniversite öğrencilerine yönelik eğlence mekânlarının arttırılması görüşünü paylaşmaktadırlar (%72,64). Taşçı ve ark.'nın (2008;2011) ve Bilir'in (2011) çalışmaları ile benzer biçimde üniversitenin kentin sosyal ve kültürel yaşamına canlılık getirdiği kabul edilmektedir.

Bununla birlikte katılımcıların yaklaşık yarısının (%48) BEÜ'nün imkânlarından (konser, toplantı, spor yarışmaları vb.), haberdar olmamaları (%37,8), davet edilmeleri gerektiğini düşünmeleri (%22,8), bu tür imkânlardan yararlanabilecekleri bilgisine sahip olmamaları (%16,8) ve üniversiteye uzak oturmaları (%13,3) gibi nedenlerle hiç yararlanmadıkları da ortaya çıkmıştır.

Normların Transformasyonu Açısından Algı Değerlendirmesi

Katılımcılar üniversitenin Zonguldak'ta modern yaşamın gelişmesine olumlu katkıda bulunduğunu (%78,6) belirtmektedirler. Bu sonuç katılımcıların 'üniversite Zonguldak'ta toplumsal ve kültürel değerlerin olumsuz değişmesine neden olmuştur' önermesine verdikleri cevaplar ile de desteklenmiş, üniversitenin değerler üzerinde olumsuz değişmeye neden olduğu görüşüne katılmadıklarını belirtmişlerdir (%71,6). Değerler ve yaşama tarzları ile ilişkili biçimde öğrencilere yönelik bakış açısı da söz konusu bulgularla tutarlı çıkmıştır. Katılımcılar ailelerin yaşadığı yerleşim yerlerinde veya yakınlarında öğrencilere ev kiralanmaması yönünde bir görüşü paylaşmamaktadırlar (%76,7). Yine katılımcıların 'üniversite öğrencileri sadece üniversite yurtlarında kalmalıdır' önermesine katılmamalarından (%76,6) hareketle, öğrencilerin kentin sadece üniversite temelli yaşama mekânları ile sınırlanmalarını gerektiği yönünde bir tutuma sahip oldukları söylenebilir.

Taşçı ve ark.'nın çalışmalarından (2008; 2011) hareketle oluşturulan önermelerden biri olan 'öğrencilerle komşuluk ilişkisi', Taşçı ve ark.'nın çalışmalarına benzer bir biçimde ortaya çıkmıştır. Katılımcılar bir öğrenciyle komşuluk yapmanın kendilerini rahatsız etmeyeceğini (%84,4) belirterek üniversitenin kente katkılarının bir sonucu olarak öğrencileri de bu sürecin bir parçası olarak görmüş ve bir öğrenciyle komşuluk yapmak

beni rahatsız etmez önermesini olumlu bulmuşlardır. Katılımcılar (%60,7) öğrencilerin tutum ve davranışları, giyim ve alışkanlıkları kültürel ve sosyal değerlere uymamaktadır önermesini olumlu bulmamışlardır. Bu durum, Zonguldak halkının üniversite öğrencilerinin kente sosyal ve kültürel zenginlik kattığını düşündüğünü ve bu anlamda onları kabullenerek olumladığını göstermektedir.

Üniversitenin Sunduğu Hizmet ve Olanaklar (Bilimsel Etkinlikler, Teknoloji, Sağlık) Açısından Algı Değerlendirmesi

Katılımcılar Bülent Ecevit Üniversitesi'nin her açıdan hızlı gelişen bir üniversite olduğunu (%54,8) belirtmektedirler. Ekonomik açıdan algı değerlendirmesinde yer alan "Zonguldak halkı üniversitenin kente ekonomik ve sosyal katkılarının farkındadırlar" (%65,7) önermesi ile demografik açıdan algı değerlendirmesinde yer alan "Zonguldak halkı üniversite sayesinde kentin büyümesinden ve gelişmesinden memnundur" (%75,1) görüşleri kent halkının genel olarak üniversiteye yönelik olumlu görüşlere sahip olduğunu göstermektedir.

Bununla birlikte üniversite ve kent arasında etkili karşılıklı ilişimi olanaklı kılmada çözüm üretme kapasitesine sahip kimi sorun alanları, üniversite yönetimi tarafından dikkate alınmaya aday görünen nitelikler sunmaktadır. Örneğin: "Üniversite Batı Karadeniz Bölgesindeki diğer üniversitelere göre daha gelişkin ve niteliklidir" önermesine katılma oranlarına bakıldığında en fazla onayın %36,9 ile "katılıyorum" ifadesine verildiği görülmekte, bunu %29,7 ile kararsızım cevabı takip etmekte sonrasında ise %17,8 ile "katılmıyorum" ifadesi gelmektedir. Bu bakımdan değerlendirildiğinde bu önermeyi olumlayanların toplamı %48'de kalırken kararsızlar ve olumlamayanların toplamı %52'yi bulmaktadır. Bu durumu BEÜ'nün henüz kentin algısında Batı Karadeniz bölgesinin en gelişkin üniversitesi konumunda olmadığını göstermektedir. Bu önermeye verilen cevapların yarıya çok yakın olması yakın zamanda bu yönde algının daha da artacağı öngörüsünü doğrulamaktadır.

Benzer biçimde anket soruları kısmında yer alan "Çocuğunuzun ya da bir yakınınızın hangi nedenlerle BEÜ'de öğrenim görmesini istemezsiniz?" sorusuna verilen cevaplar, üniversitenin kent halkı açısından kimi nitelik sorunlarına sahip olduğu algısının güçlü olduğunu göstermektedir. Katılımcıların %36,0'sı BEÜ dışında başka kaliteli üniversiteler olduğunu, %19,8'i üniversitenin kalite ve niteliklerinin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir.

Katılımcılar üniversitenin yaptığı bilimsel araştırmalarla kentin kalkınmasına katkıda bulunduğu önermesine %42,8 ile katılırken, %34 ile "kararsızım" cevabı vermekte, sonrasında ise %12,7 ile "katılmıyorum" ifadesinde bulunmaktadırlar. Bu açıdan bakıldığında bu önermeyi olumlayanların toplamı %49'da kalırken kararsızlar ve olumlamayanların toplamı %51'i bulmaktadır. Bu durum; BEÜ'nün kentin kalkınmasına ekonomik, sosyal ve kültürel katkılar sağladığı konusunda halkın hem fikir olmasına rağmen bilimsel çalışmalarla kentin kalkınmasına katkı sağlandığı konusunda çok emin görünmedikleri şeklinde yorumlanabilir. Bunun nedeni olarak, halkın bilimsel çalışmalardan çok haberdar olmaması ya da bu tür çalışmaların dolaylı sonuçlarının olması gösterilebilir. Sonuç olarak bu yönde henüz yeterince farkındalık yaratılmamıştır.

Üniversitenin sağlık hizmetleri kapsamında yer alan üniversite hastanesi ile ilgili olarak da kimi sorunları içeren kent algısı bulunmaktadır. Katılımcılar üniversite hastanesinin Zonguldak halkı tarafından iyi tanınan ve tercih edilen bir kurum olduğunu belirterek (%64,3) yarıdan fazlası, üniversite hastanesinin kent tarafından tanındığı ve tercih edildiği önermesini olumlamış, üniversite hastanesinin şehrin sağlık ihtiyaçlarının önemli bir bölümünü karşıladığını (%75,9) belirtmişlerdir. Katılımcıların yaklaşık %75'i bir kez bile olsa üniversite hastanesinin hizmetlerinden faydalanmıştır. BEÜ hastanesinin hizmetlerinden yararlanıp memnun kalmayanların bunun gerekçesi olarak öne sürdükleri görüşlerin başında "Hastane personelinin uygun olmayan yaklaşımları ve ilgisizlikleri" ifadesi gelmektedir. Benzer biçimde katılımcılar "üniversite hastanesi personeli pek çok açıdan yeterli donanıma sahip bir ekipten oluşmaktadır" önermesine %33,7 ile katılmakta, %26,5 ile kararsızlık sergilemekte ve %21,2 ile katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu açıdan bakıldığında önermeyi olumlayanların toplamı %42 civarında kalırken kararsızlar ve olumlamayanların toplamı %58'i bulmaktadır. Bu durum; üniversite hastanesinin kentin sağlık hizmeti ihtiyaçlarının önemli bir kısmını karşıladığı konusunda halkın hem fikir olmasına rağmen donanımın ve personelin yeterli olduğu konusunda çok emin görünmedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Çevresel Değişimler Açısından Algı Değerlendirmesi

Katılımcılar "üniversite sayesinde kentteki ulaşım imkânları gelişmiş ve iyileşmiştir" önermesine %33,7 ile katılmakta, %31,1 ile katılmamaktadırlar. Daha sonra ise %18,7 ile "kararsızım" ifadesinin geldiği görülmektedir. Sonuç olarak; önermeye katılanların toplamı %40 kararsız ve katılmayanların toplamı ise, %60'ı bulmaktadır. Bu anlamda değerlendirildiğinde "üniversite sayesinde kentteki ulaşım imkânları gelişmiştir" önermesini olumlayanlar her ne kadar yarıya yaklaşmış olsa da genel kanının bu yönde olmadığı anlaşılmaktadır. Katılımcılar üniversitenin, kampüslerinde yaptığı çevre düzenlemeleriyle kentin modern görünüm kazanmasına katkı sağladığını (%73,6) belirtmişlerdir. Katılımcılar "üniversite, kentin olması gerekenden daha fazla ve hızlı büyümesine neden olmaktadır" önermesine katılma oranlarına bakıldığında en fazla onayın %53,5 ile "katılıyorum" ifadesine verildiği bunu %19,1 ile "kararsızım" ifadesinin takip ettiği görülmektedir. "Kesinlikle katılıyorum" diyenler ise %10 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Bu anlamda değerlendirildiğinde katılımcıların yarıdan fazlası, üniversitenin olması gerekenden daha hızlı büyüdüğü önermesini olumlamışlardır. Kararsızların ve olumlamayanların toplamı yaklaşık %36'dır. Olumlamayan katılımcı sayısının bu oranda olmasının bir nedeni de; halkın kentin büyümesini, gelişmesini istemekle birlikte hızlı büyümenin beraberinde sorunlar da getirebileceği kaygısını taşımaları olabilir. Katılımcılar "üniversite kentin dışında yer almalıdır" önermesine %39,3 ile "kesinlikle katılmıyorum" ve %38,7 ile "katılmıyorum" diyerek üniversitenin kentin dışında yer alması gerektiği önermesini onaylamadıkları görülmektedir. Bunun bir nedeni de üniversitenin hali hazırdaki konumunun kente ekonomik, sosyal ve kültürel pek çok katkı sağlaması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Görüşmecilerin bu konuda verdikleri cevaplar, benzer sorulara verdikleri cevaplarla da örtüşmektedir.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Saha çalışmasından elde edilen veriler çalışmanın hedefleri doğrultusunda istatistiksel olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, yaş, cinsiyet, gelir, ikamet süresi, eğitim gibi kimi değişkenler ile katılımcıların sosyo-demografik, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik durum tespiti ve bu bağlamda kentin üniversite algısına yönelik sorulara verdiği cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

“Çocuğunuzun ya da bir yakınınızın BEÜ’de öğrenim görmesini ister misiniz?” sorusuna verilen cevaplar ile katılımcıların yaşı arasındaki ilişkiye bakıldığında; 50’li yaşlardan 20’li yaşlara doğru gidildikçe bu soruya “evet” cevabı verenlerin sayısının arttığı görülmektedir. ($\chi^2=42.105$, df: 3, $p<0,005$). Bu bilgiler ışığında genç kuşakların, yaşlı kuşağa göre BEÜ’de verilen eğitimin kalitesine daha fazla inandığı, güvendiği söylenebilir.

“Çocuğunuzun ya da bir yakınınızın BEÜ’de öğrenim görmesini ister misiniz” sorusuna verilen cevaplar ile katılımcıların eğitim düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında; eğitim düzeyi arttıkça bu soruya “evet” cevabı verenlerin sayısının arttığı görülmektedir ($\chi^2=41.600$, df: 6, $p<0,005$). Bu açıdan değerlendirildiğinde, eğitim düzeyi yükseldikçe üniversiteye ve verilen eğitimin kalitesine daha fazla güvenildiği söylenebilir.

“Çocuğunuzun ya da bir yakınınızın BEÜ’de öğrenim görmesini ister misiniz?” sorusuna verilen cevaplar ile katılımcıların gelir düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında; gelir düzeyi alt gelir düzeyinden orta gelir düzeyine doğru arttıkça bu soruya “evet” cevabı verenlerin sayısının arttığı görülmektedir. Bununla birlikte orta düzeyden üst gelir gruplarına doğru “evet” cevabı verenlerin sayısının düşüşe geçtiği görülmektedir ($\chi^2=26.695$, df: 6, $p<0,005$). Bu anlamda, ekonomik durum ortadan üst gelir grubuna doğru yükseldikçe ailelerin büyük kentlerdeki büyük üniversiteleri tercih ettikleri düşünülebilir.

“Bugüne kadar BEÜ imkânlarından (sosyal etkinlikler, konserler, sportif yarışmalar, bilimsel toplantılar, konferanslar vb.) yararlandınız mı?” sorusuna verilen cevaplar ile katılımcıların yaşı arasındaki ilişkiye bakıldığında; 50 ve üzeri yaşlardan 20’li yaşlara doğru gidildikçe bu soruya “evet” cevabı verenlerin sayısının arttığı görülmektedir ($\chi^2=128.848$, df: 3, $p<0,005$). Bu bilgiler ışığında genç kuşakların, yaşlı kuşağa göre BEÜ imkânlarından daha fazla yararlandığı ve üniversiteyle ilişkisinin daha fazla olduğu söylenebilir. “Bugüne kadar BEÜ imkânlarından (sosyal etkinlikler, konserler, sportif yarışmalar, bilimsel toplantılar, konferanslar vb.) yararlandınız mı” sorusuna verilen cevaplar ile katılımcıların gelir düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında; gelir düzeyi alt gelir düzeyinden orta gelir düzeyine doğru arttıkça bu soruya “evet” cevabı verenlerin sayısının arttığı görülmektedir. Bununla birlikte orta düzeyden üst gelir gruplarına doğru arttıkça bu defa “evet” cevabı verenlerin sayısının düşüşe geçtiği görülmektedir ($\chi^2=30.260$, df: 11, $p<0,005$). Bu açıdan bakıldığında, ekonomik durum ortadan üst gelir grubuna doğru yükseldikçe ailelerin üniversitenin sunduğu olanakları başka kaynaklardan ya da İstanbul, Ankara gibi büyük kentlerdeki alternatif kaynaklardan giderme yolunu seçtikleri düşünülebilir.

“BEÜ tarafından düzenlenen etkinliklerden hangilerine gittiniz?” sorusuna verilen cevaplar ile katılımcıların yaşı arasındaki ilişkiye bakıldığında; spor karşılaşmaları ve konserlere gelenlerin sayısının, 50 ve üzeri yaşlardan 20’li yaşlara doğru gidildikçe arttığı görülmektedir (Ki-kare=29.575, df: 9, $p<0,005$). Bu bilgiler ışığında genç kuşakların, yaşlı kuşağa göre BEÜ imkânlarından daha fazla yararlandığı ve üniversiteyle ilişkilerinin daha fazla olduğu söylenebilir.

“BEÜ Sürekli Eğitim Merkezi’nin 2013 yılında gerçekleştirilen etkinliklerinden herhangi birine katıldınız mı” sorusuna verilen cevaplar ile katılımcıların eğitim düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında; eğitim düzeyi arttıkça bu soruya “evet” cevabı verenlerin sayısının arttığı görülmektedir (Ki-kare=18.692, df: 6, $p<0,005$). Bu açıdan değerlendirildiğinde eğitim düzeyi yükseldikçe BEÜ imkânlarından daha fazla yararlanıldığı ve üniversiteyle ilişkinin arttığı söylenebilir.

“Üniversite tarafından daha çok hangi konularda ne tür etkinliklerin gerçekleştirilmesini istersiniz?” sorusuna, “Zonguldak halkının ve BEÜ öğrencilerinin ihtiyaçlarına yönelik sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler” cevabını verenler ile katılımcıların yaşı arasındaki ilişkiye bakıldığında; 50 ve üzeri yaşlardan 20’li yaşlara doğru gidildikçe bu soruya “evet” cevabı verenlerin sayısının arttığı görülmektedir ($\chi^2=33.369$, df: 11, $p<0,005$). “Üniversite tarafından daha çok hangi konularda ne tür etkinliklerin gerçekleştirilmesini istersiniz” sorusuna, “Zonguldak halkının ve BEÜ öğrencilerinin ihtiyaçlarına yönelik sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler” ve “bilimsel toplantılar, sempozyumlar ve konferanslar yapılmalıdır” cevabını verenler ile katılımcıların eğitim düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında; eğitim düzeyi arttıkça bu soruya “evet” cevabı verenlerin sayısının arttığı görülmektedir ($\chi^2=54.840$, df: 30, $p<0,005$).

“Üniversite hastanesinden aldığınız hizmetlerden memnun kaldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar ile katılımcıların gelir düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında; gelir düzeyi alt gelir düzeyinden orta gelir düzeyine doğru arttıkça bu soruya “evet” cevabı verenlerin sayısının arttığı görülmektedir. Bununla birlikte orta düzeyden üst gelir gruplarına doğru arttıkça bu defa “evet” cevabı verenlerin sayısının düşüşe geçtiği görülmektedir ($\chi^2=45.080$, df: 11, $p<0,005$). Bu bilgiler ışığında orta gelir grubundan üst gelir grubuna doğru yükseldikçe ailelerin üniversite hastanesinin sunduğu imkânların benzerlerini başka kaynaklardan ya da Ankara, İstanbul gibi büyük kentlerdeki kaynaklardan giderme yolunu tercih ettikleri düşünülebilir.

Yaş, cinsiyet, gelir, ikamet süresi, eğitim gibi değişkenler ile katılımcıların kentin üniversite algısını ortaya koymaya yönelik önermeleri içeren Likert tipi ölçekte yer alan ifadelerle verdikleri cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

“Cinsiyet” değişkeniyle;

“Üniversite kentin sorunlarına yönelik politikalar üretmektedir” ($\chi^2=27.679$, df: 4, $p<0,005$), “Zonguldak halkı üniversitenin son yıllarda büyüdüğünün ve geliştiğinin farkındadır” ($\chi^2=17.115$, df: 4, $p<0,005$), “Üniversite Zonguldak’ın yurt içi ve dışı tanıtımına önemli katkılar sağlamaktadır” ($\chi^2=15.597$, df: 4,

$p < 0,005$), “Üniversite, kentin olması gerekenden daha fazla ve hızlı büyümesine neden olmaktadır” ($\chi^2=15.931$, df: 4, $p < 0,005$) önermelerine verilen cevaplar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Bu önermelere verilen cevapların (kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum) her birinde erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla daha fazla onaylayan cevaplar verdikleri saptanmıştır. Bu anlamda cinsiyet değişkeni ile ifade edilen önermeler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

“Yaş” değişkeniyle;

“Üniversite sayesinde kentteki ulaşım imkanları gelişmiş ve iyileşmiştir” ($\chi^2=37.970$, df: 12, $p < 0,005$), “Üniversite kiralının artmasına neden olmuştur” ($\chi^2=28.789$, df: 12, $p < 0,005$), “Üniversite genel olarak fiyatların artmasına neden olmuştur” ($\chi^2=45.832$, df: 12, $p < 0,005$), “Üniversite halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal etkinlikler ve sergiler gibi etkinlikleri daha fazla düzenlemelidir” ($\chi^2=44.100$, df: 12, $p < 0,005$), “Zonguldak halkı üniversitenin son yıllarda büyüdüğüne ve geliştiğinin farkındadır” ($\chi^2=29.406$, df: 12, $p < 0,005$) önermelerine verilen katılıyorum ve/veya tamamen katılıyorum cevapları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu ilişkiye göre katılımcıların yaş grubu 20’li yaşlardan artarak 50 ve üzeri yaşlara doğru değiştiğçe katılıyorum ve/veya “kesinlikle katılıyorum” cevabına verdikleri onayın *azaldığı* görülmektedir.

Bununla birlikte “Yaş” değişkeniyle; “Üniversite kentin dışında yer almalıdır” ($\chi^2=33.807$, df: 12, $p < 0,005$) ile, “Üniversite öğrencileri şehrin nüfusunun kalabalıklaşmasına ve karmaşaya neden olmaktadır” ($\chi^2=34.287$, df: 12, $p < 0,005$) önermelerine verilen “katılmıyorum” ve/veya “tamamen katılmıyorum” cevapları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu ilişkiye göre katılımcıların yaş grubu 20’li yaşlardan 50 ve üzeri yaşlara doğru değiştiğçe katılmıyorum ve/veya “kesinlikle katılmıyorum” cevabına verdikleri onayın *azaldığı* görülmektedir.

“Eğitim” değişkeniyle;

“Üniversiteye gelen öğrenci sayısı artmalıdır” ($\chi^2=52.547$, df: 24, $p < 0,005$), “Üniversite kültürel ve sosyal etkinlikleri sayesinde halkın sosyal yaşamına katkıda bulunmaktadır” ($\chi^2=66.793$, df: 24, $p < 0,005$), “Üniversite öğrencisi ve çalışanlarıyla, çok kültürlülüğü, çok sesliliği sağlayarak demokratik yaşama katkıda sağlamaktadır” ($\chi^2=51.193$, df: 24, $p < 0,005$), “Üniversite Batı Karadeniz Bölgesi’ndeki diğer üniversitelere göre daha gelişkin ve niteliklidir” ($\chi^2=47.942$, df: 24, $p < 0,005$), “Üniversite halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal etkinlikler ve sergiler gibi kültürel etkinlikleri daha fazla düzenlemelidir” ($\chi^2=54.328$, df: 24, $p < 0,005$), “Üniversite öğrencilerine yönelik eğlence mekanları artırılmalıdır” ($\chi^2=62.519$, df: 24, $p < 0,005$), “Üniversite Zonguldak halkı tarafından olumlu değerlendirilmektedir” ($\chi^2=33.400$, df: 12, $p < 0,005$) önermelerine verilen “katılıyorum” ve/veya “tamamen katılıyorum” cevapları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu ilişkiye göre katılımcıların eğitim durumu aşağıdan yukarı doğru değiştiğçe “katılıyorum” ve/veya “kesinlikle katılıyorum” cevabına verdikleri onayın *arttığı* görülmektedir.

“Gelir” değişkeniyle;

“Üniversite olmasa Zonguldak diğer illere göç vermek zorunda kalırdı” ($\chi^2=77.044$, df: 44, $p < 0,005$), “Üniversite öğrencisi ve çalışanlarıyla çok kültürlülüğü, çok sesliliği sağlayarak demokratik yaşama katkıda sağlamaktadır” ($\chi^2=82.514$, df: 44, $p < 0,005$), “Üniversite şehrin tarihi, kültürü ve sosyal yapısı ile ilgili çalışmalar yapılmalı ve, paylaşmalıdır” ($\chi^2=75.942$, df: 44, $p < 0,005$), “Üniversite Zonguldak’taki bilimsel, sanatsal, sosyal etkinliklerin artmasına neden olmuştur” ($\chi^2=81.361$, df: 44, $p < 0,005$) önermelerine verilen; “katılıyorum” ve/veya “tamamen katılıyorum” cevapları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu ilişkiye göre katılımcıların gelir durumu alt gelir grubundan orta gelir grubuna doğru değiştiğçe “katılıyorum” ve/veya “kesinlikle katılıyorum” cevabına verdikleri onayın *arttığı* görülmektedir. Bu noktada gelir durumu orta gelir grubundan (2001-2500) üst gelir gruplarına doğru (2500-6000+) değiştiğçe bu defa katılıyorum ve/veya kesinlikle katılıyorum cevabına verdikleri onayın *azaldığı* görülmektedir.

“Gelir” değişkeniyle;

“Üniversite hastanesi Zonguldak halkı tarafından iyi tanınan ve tercih edilen bir kurumdur” ($\chi^2=73.308$, df: 44, $p < 0,005$), “Üniversite işsizliğin azalmasına katkıda bulunmuştur” ($\chi^2=82.729$, df: 44, $p < 0,005$), “Üniversite gençlerin yüksek öğrenim konusundaki tutumunu olumlu yönde etkilemiştir” ($\chi^2=75.603$, df: 44, $p < 0,005$), “Üniversite Zonguldak’ta yaşayanların modern yaşama bakış açısı üzerinde olumlu etkide bulunmuştur.” ($\chi^2=75.447$, df: 44, $p < 0,005$) önermelerine verilen “katılıyorum” ve/veya “tamamen katılıyorum” cevapları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu ilişkiye göre katılımcıların gelir durumu alt gelir grubundan orta gelir grubuna doğru değiştiğçe “katılıyorum” ve/veya “kesinlikle katılıyorum” cevabına verdikleri onayın *arttığı* görülmektedir. Bu noktada gelir durumu orta gelir grubundan (2001-2500) üst gelir gruplarına doğru (2500-6000+) değiştiğçe bu defa “katılıyorum” ve/veya “kesinlikle katılıyorum” cevabına verdikleri onayın *azaldığı* görülmektedir.

“İkamet süresi” değişkeniyle;

“Üniversite sayesinde Zonguldak’ta yeni iş yerleri ve (kafeler, restoranlar, öğrenci pansiyonları vb.) yeni meslek alanları ortaya çıkmıştır” ($\chi^2=48.686$, df: 20, $p < 0,005$), “bir öğrenciyle komşuluk yapmak beni rahatsız etmez” ($\chi^2=40.770$, df: 20, $p < 0,005$), “Zonguldak halkı üniversitenin şehre ekonomik ve sosyal katkılarının farkındadır” ($\chi^2=34.287$, df: 12, $p < 0,005$), “Üniversite hastanesi şehrin sağlık ihtiyaçlarının önemli bir bölümünü karşılamaktadır” ($\chi^2=49.183$, df: 20, $p < 0,005$), “Üniversite genel olarak fiyatların artmasına neden olmuştur” ($\chi^2=44.351$, df: 20, $p < 0,005$), “Üniversite işsizliğin azalmasına katkıda bulunmuştur” ($\chi^2=42.580$, df: 20, $p < 0,005$), “Üniversite ve etkinlikleri Zonguldak halkı tarafından yeterince takip edilememektedir” ($\chi^2=49.718$, df: 20, $p < 0,005$) önermelerine verilen “katılıyorum” ve/veya “tamamen katılıyorum” cevapları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu ilişkiye göre katılımcıların Zonguldak’taki ikamet süreleri arttıkça “katılıyorum” ve/veya “kesinlikle katılıyorum” cevabına verdikleri onayın da *arttığı* görülmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Zonguldak halkının Bülent Ecevit Üniversitesi'ni algılayış ve değerlendiriş biçimlerinin ortaya konularak Üniversite'nin Zonguldak'a yönelik olası etkilerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışma, Zonguldak kenti ile BEÜ arasında, birbirlerinin karşılıklı gelişimi üzerinden birlikte büyüme ve gelişme yönünde bir karşılıklı etkileşime sahip olduklarını göstermektedir.

Halkın üniversiteye yönelik algısı genel anlamda olumludur. Katılımcıların verdiği yanıtlardan üniversitenin Zonguldak'ın ekonomik, kültürel, sosyal yaşamına olumlu katkılar sunduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (yaklaşık %85) üniversitenin Zonguldak'ın ekonomik yaşamını olumlu etkilediğini ve işsizliğin azalmasına neden olduğunu (yaklaşık %56) belirtmiş, yine yaklaşık %85'i BEÜ sayesinde kentin büyümesinden ve gelişmesinden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu (yaklaşık %74) BEÜ'nün büyümesi sayesinde Zonguldak'ın da büyüyüp gelişmekte olduğunu belirtmişlerdir. BEÜ'nün gerçekleştirdiği kültürel ve sosyal etkinliklerle halkın sosyal yaşamına katkı sağladığını (yaklaşık %78) belirten katılımcılara göre üniversite kente sosyal ve kültürel bir canlılık getirmiştir. Genel olarak BEÜ Zonguldak halkı tarafından olumlu değerlendirilmektedir (yaklaşık %71).

Katılımcılar çoğunlukla üniversitenin kentin ekonomik yaşamını olumlu etkilediğini, yeni iş yerlerinin açılmasına neden olduğunu, bu anlamda işsizliğin önlenmesine/azaltılmasına katkı sağladığını bir başka deyişle kente olan ekonomik katkılarının farkında olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte, kent halkı kiralara ve genel olarak fiyatların artışı da üniversiteyle ilişkilendirmektedirler. Katılımcılar çoğunlukla üniversiteye gelen öğrenci sayısının artmasını istediklerini, üniversite olmasa kentin diğer illere daha fazla göç vermek zorunda kalacağını, üniversite sayesinde kentin de büyüyüp geliştiğini ve bundan kent halkının memnun olduğunu, üniversite sayesinde kent nüfusunun artmakta olduğunu belirtmişlerdir. Ancak, öğrencilerin sayısının artmasının kalabalıklaşmaya ve karmaşaya neden olduğu görüşünü olumsuzlayarak üniversitenin demografik etkilerinin ekonomik etkilere dönüştüğünün farkında olduklarını da belirtmişlerdir.

Katılımcılar çoğunlukla üniversitenin bilimsel, kültürel, sosyal, sanatsal ve sportif etkinlikleriyle halkın sosyal ve kültürel yaşamına canlılık getirdiğini, katkıda bulunduğunu ve bu tür etkinliklerin daha fazla düzenlenmesi gerektiğini belirterek, üniversitenin ve etkinliklerinin kent halkı tarafından olumlu değerlendirildiğini/takdir edildiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte katılımcılar, öğrenciye yönelik eğlence mekânlarının artırılması gerektiğini, üniversitenin etkinliklerinin halk tarafından yeterince takip edilemediğini ve üniversitenin kentin sorunlarına yönelik politikalar üretmekte yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. Katılımcılar çoğunlukla üniversitenin Zonguldak'ta modern yaşamın gelişmesine katkı sağladığını, kent dışından gelen öğrencilerin halkla kaynaşarak sosyo-kültürel bütünlüğün sağlanmasında katkıda bulunduğunu, gençlerin yükseköğrenim konusundaki tutumunu olumlu etkilediğini belirtmişlerdir. Bu anlamda öğrencilerin kentin sosyal ve kültürel dokusunu bozmadığını bilakis olumlu katkılar sağladığını belirterek, ailelerin

yaşadığı yerlerde öğrenciye ev verilmemeli ve üniversite öğrencileri sadece yurtlarda kalmalıdır önermelerine karşı çıkmışlardır.

Katılımcılar çoğunlukla Bülent Ecevit Üniversitesi'nin her açıdan hızla geliştiğini, üniversite hastanesinin kentin sağlık hizmeti ihtiyaçlarının önemli bir kısmını karşıladığını; halka açık konserler, spor müsabakaları, sanatsal sergiler, kültürel etkinliklerin daha fazla düzenlenmesinin üniversitenin tanıtımına katkısı olacağını, üniversitenin kentin tarihi, kültürü ve sosyal yapısıyla ilgili çalışmalar yapması gerektiğini ve bu tür bilimsel araştırmalarla kentin kalkınmasına katkıda bulunacağını, üniversitenin kente duyarlı olduğunu ve halkın üniversitenin son yıllarda hızlı bir biçimde büyüdüğünün farkında olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte, katılımcılar üniversitenin bölümlerinin, etkinliklerinin ve çalışmalarının Zonguldak halkı tarafından yeterince tanınmadığını, bu nedenle üniversitenin yerel radyo veya televizyon kanalının olması halinde üniversite ve etkinliklerinden daha fazla haberdar olabileceklerini belirtmişlerdir.

Katılımcılar çoğunlukla üniversitenin yerleşkelerinde yapmış olduğu çevre düzenlemeleriyle şehrin modern görünüm kazanmasına katkı sağladığını, üniversitenin kentin yurt içi ve dışı tanıtımına önemli katkılar sağladığını belirtmişlerdir. Kent halkının üniversiteyi benimsemiş olması, üniversitenin kentin dışında yer alması gerektiği önermesi ile öğrenci sayısının artmasının trafik sorununa yol açtığı önermesini reddetmelerinde görülmektedir. Bununla birlikte kent halkı üniversitenin, kentin olması gerektiğinden daha fazla ve hızlı büyümesine neden olduğu önermesini de olumlamışlardır.

Tüm bu sonuçlar kentin üniversiteye yönelik algısının olumluluğuna işaret etmekle birlikte kent ve üniversite arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi gerekliliğini de göstermektedir. Kent halkının üniversiteye yönelik görüşleri, üniversitenin kendi yeterliliklerini sorgulamasında ve kente geribildirim vermesinde önemli kaynaklar durumundadır. BEÜ ve kent arasındaki olağan, verili, mevcut ilişkinin birbirleri üzerinde karşılıklı olarak olumlu etkide bulunan yaratıcı bir ilişkiye dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu tür bir yaratıcı ilişkinin geliştirilmesi üniversitelerin buldukları kente ve bölgeye yaptıkları çok yönlü katkılarla (Drucker & Goldstein, 2007) olanaklıdır. BEÜ'nün kentin sorunlarına yönelik politikalar üreten araştırma merkezli bir niteliğe sahip olması gerekliliği üniversite ve kent arası ilişkide önemli görünmektedir. Kent halkının üniversiteye yönelik olumlu algısı ve beklentileri bu tür bir yaratıcı ilişkinin geliştirilmesi açısından üniversitenin kazancı durumundadır. Kent halkının üniversiteden sadece kültürel, sosyal, sportif etkinlikleri değil aynı zamanda kentin sorunlarına yönelik politikalar geliştirmesine yönelik de beklentilere sahip olması, üniversitenin "bilgi merkezli bir araştırma üniversitesi" (Goldstein, 2010) olma yönünü pekiştirecek ve kent-üniversite ilişkisini yaratıcı bir ilişki haline getirecek önemli bir kaynak durumundadır. Katılımcılar üniversitenin kentin sorunlarına yönelik politikalar ürettiği noktasında 'kararsız' olduklarını (%36,4) ve bu görüşe katılmadıklarını (%24,5) belirtmişlerdir. Katılımcılar üniversitenin şehrin tarihi, kültürü ve sosyal yapısı ile ilgili çalışmalar yapması ve paylaşması gerektiğini (%95,1) ifade etmişlerdir. Genel olarak üniversitenin ve özellikle hizmet merkezleri arasında yer alan

KAYNAKLAR

üniversite hastanesinin akademik niteliklerinin yükseltilecek halk gözündeki akademik yeterlilik ile ilgili şüphelerin giderilmesi yönünde çalışmaların da paralel biçimde ele alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Üniversitenin kente yönelik politikalar geliştirmesi gerektiğine yönelik beklenti, üniversitenin genel niteliğini arttırmaya dönük bir başka beklenti ile de desteklenmektedir. Katılımcılar üniversitede güncel gelişmeleri hedef alan fakülte ve bölümlerin açılması (%94,5) gerektiğini belirtmişlerdir. Kent halkının bu beklentileri üniversitenin kendini geliştirmesi ve kentle bütünlüşmesi bakımından önemli noktalarlardır.

Kent üniversiteyi ve çalışmalarını çoğunlukla olumlu olarak birlikte belirtilen konularda üniversite-kent etkileşiminin eksik kaldığı ya da yeterince güçlendirilemediği görülmüştür. Özellikle bu noktada kent ve üniversite arasındaki iletişim kanallarının yetersizliği rol oynamaktadır. Katılımcıların üniversitenin bölümleri, etkinlikleri ve çalışmalarının Zonguldak halkı arasında yeterince bilinmediğini (%83) ifade etmeleri üzerinden üniversitenin kendini, kente daha etkili bir biçimde tanıtması yönünde bir beklentinin var olduğu söylenebilir.

Kent halkı, BEÜ hakkında en çok bilgi elde ettikleri kaynak olarak ilk sırada (%27) üniversite öğrencilerini göstermiş ikinci sırada ise (%22) hiçbir bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu anlamda BEÜ'nün kendisini ve çalışmalarını tanıttıkları daha geçerli kaynaklar kullanması gerekli olabilir. Benzer biçimde Zonguldak halkı BEÜ'nün yeteri kadar yerel basında yer almadığını düşünmektedir. Üniversitenin ilgili birimlerinin bu konuda çalışmalarını gözden geçirmesi gerekli olabilir.

Üniversitenin gelişmesinin ve büyümesinin kentin gelişmesi ve büyümesine katkı sağlayacağını farkında olan kent halkı, kent-üniversite etkileşiminin daha güçlü sağlanması yönünde önemli geribildirimlerde bulunmuştur. Üniversite ve kent arasındaki ilişki ve etkileşimin güçlendirilmeye aday olduğu ve söz konusu ilişki ve etkileşimde kimi eksiklikler bulunduğu söylenebilir. Bununla birlikte halkın ve üniversitenin aradaki etkileşim bağının güçlendirilmesi yönündeki çalışmaları ve beklentileri, Bülent Ecevit Üniversitesi'nin Zonguldak kenti ve sonrasında bölge için yaratıcı, geliştirici bir üniversite olma yolunda olumlu adımlar atacağı yönünde bir umut vaat ediyor görünmektedir.

- Batten, D. F. (1995). Network cities: Creative urban agglomerations for the 21st century". *Urban Studies*, 32(2), 313-327.
- Bilir, Ü. (2011). *Çanakkale Survey: Kent Halkının Üniversite Algısı*. Retrieved from <http://www.canakkaleninrehberi.com/?Syf=18&Hbr=248098>
- Bocock, R. & Thompson, K. (1992). *Social and Cultural Form of Modernity*. Oxford: Blackwell Publishers.
- Brockliss, L. (2000). Gown and town: The university and the city in Europe, 1200-2000. *Minerva*, 38, 147-170.
- Drucker, J. & Goldstein, H. (2007). Assessing the regional economic development impacts of universities: A review of current approaches. *International Regional Science Review*, 30(1), 20-46.
- Giddens, A. (2008). *Sosyoloji* (yay. haz. Cemal Güzel). İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Goldstein, H. A. & Renault, C. S. (2004). Contributions of universities to regional economic development: A quasi-experimental approach. *Regional Studies*, 38(7), 733-746.
- Goldstein, H. & Drucker, J. (2006). The economic development impacts of universities on regions: Do size and distance matter? *Economic Development Quarterly*, 20(1), 22-43.
- Goldstein, H. A. (2010). The 'entrepreneurial turn' and regional economic development mission of universities. *The Annals of Regional Science*, 44, 83-109.
- Gökçe, B. (1992). *Toplumsal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: Savaş.
- Hall, P. (1997). The university and the city. *GeoJournal*, 41(4), 301-309.
- Kaşlı, M. & Serel, A. (2008). Üniversite öğrenci harcamalarının analizi ve bölge ekonomilerine katkılarını belirlemeye yönelik bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi*, 15(2), 99-111.
- Powell, J. (2007). Creative universities and their creative city-regions. *Industry & Higher Education*, 323-335.
- Rutten, R. & Boekema, F. (2009). Universities and regional development. *Regional Studies*, 43(5), 771-775.
- Sağır, A. & İnci, Ü. (2013). Karabük'te üniversite algısı: Karabük Üniversitesi örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi II*, 2(2), 49-81.
- Taşçı, D., Gökalp E., Genç Kumtepe, E., Kumtepe, A. T., Toprak, E., Tosunoğlu, B. T., & Sürmeli, A. (2008). *Anadolu Üniversitesi'nin Eskişehir'e etkileri ve şehrin üniversiteyi algılayışı*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Taşçı, D., Gökalp, E., Genç Kumtepe, E., Kumtepe, A. T. & Toprak, E. (2011). Kentin üniversite algısı: Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir örneği. *Amme İdaresi Dergisi*, 44(2), 131-146.
- Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2011). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.